

ZAPISNIK

sa 35. sjednice Odbora za ljudska prava i slobode Skupštine Crne Gore,
održane 3. aprila 2019. godine

Sjednica je počela u 13 sati i 5 minuta.

Sjednici je predsjedavao dr Halil Duković, predsjednik Odbora.

Sjednici su prisustvovali sljedeći članovi Odbora: Mirsad Murić, Momčilo Martinović, mr Mihailo Anđušić, dr Nedžad Drešević i poslanik Nikola Divanović, zamjena člana Odbora dr Suada Numanovića, u skladu sa članom 65 Poslovnika Skupštine Crne Gore.

Sjednici nijesu prisustvovali članovi Odbora dr Budimir Aleksić i dr Ljiljana Đurašković.

Sjednicu nijesu pratili predstavnici medija.

****

Za sjednicu je utvrđen sljedeći

DNEVNI RED:

- 1. IZVJEŠTAJ O RADU ODBORA ZA LJUDSKA PRAVA I SLOBODE U 2018. I PRVOM KVARTALU 2019. GODINE;**
- 2. IZVJEŠTAJ O RADU ODBORA ZA LJUDSKA PRAVA I SLOBODE, KAO RADNOG TIJELA NADLEŽNOG ZA NADZOR NAD PRIMJENOM I PRAĆENJEM POŠTOVANJA ETIČKOG KODEKSA POSLANIKA ZA 2018. GODINU;**
- 3. TEKUĆA PITANJA.**

****

PRVA TAČKA- IZVJEŠTAJ O RADU ODBORA ZA LJUDSKA PRAVA I SLOBODE U 2018. I PRVOM KVARTALU 2019. GODINE

Predsjednik Odbora dr Halil Duković je ukratko predstavio rezultate rada Odbora za ljudska prava i slobode u 2018. i prvom kvartalu 2019. godine.

Saopštio je da je Odbor od 22 aktivnosti utvrđene Planom za 2018. godinu realizovao 16 (73%), a iz objektivnih razloga nijesu realizovane četiri aktivnosti (18%). Riječ je o razmatranju sledećih akata:

- Predlog zakona o izboru, upotrebi i javnom isticanju nacionalnih simbola, koji je utvrđen na 47. sjednici Vlade Crne Gore 2. novembra 2017. godine, ali još nije dostavljen Skupštini;
- Strategija manjinske politike 2018-2023. s Akcionim planom za sprovođenje Strategije za 2018. godinu koja nije utvrđena na sjednici Vlade Crne Gore;

- Strategija za borbu protiv trgovine ljudima za period 2019-2024. godine s Akcionim planom za 2019. godinu, utvrđena na 111. sjednici Vlade Crne Gore održanoj 28. februara 2019. godine i
- Strategija za unapređenje kvaliteta života LGBTI osoba u Crnoj Gori 2019-2023. s Akcionim planom za sprovođenje Strategije za 2019. godinu, utvrđena na 114. sjednici Vlade Crne Gore održanoj 21. marta 2019.

Takođe, usled realizacije 28 dodatnih aktivnosti nijesu realizovane dvije iz Plana za 2018. godinu (9%) i to: održavanje Tematske sjednice "Prava lica sa invaliditetom u Crnoj Gori- Praćenje realizacije Zaključka Skupštine Crne Gore, donesenog povodom usvajanja Zakona o zabrani diskriminacije lica sa invaliditetom i Zaključka Skupštine Crne Gore, donesenog povodom usvajanja Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o nevladinim organizacijama" i Kontrolno saslušanje predstavnika nadležnih organa, učesnika Prve zajedničke sjednice Odbora za ljudska prava i slobode i Odbora za turizam, poljoprivredu, ekologiju i prostorno planiranje na temu „Sprovođenje Zaključka sa konsultativnog saslušanja dva Odbora iz februara 2018. povodom realizacije standarda pristupačnosti fizičkog okruženja, prevoznih sredstava, informaciono- komunikacionih tehnologija, javnih objekata i usluga“.

U okviru zakonodavne uloge Skupštine, Odbor je tokom 2018. godine razmotrio dva predloga zakona: Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o elektronskoj upravi i Predlog zakona o budžetu Crne Gore za 2019. godinu.

U prvom kvartalu 2019. Odbor je razmotrio Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o izvršenju uslovne osude i kazne rada u javnom interesu i Predlog zakona o životnom partnerstvu lica istog pola.

U istom izvještajnom periodu Odbor je u okviru kontrolne uloge Skupštine, u skladu sa članom 162 Poslovnika Skupštine, razmotrio pet godišnjih izvještaja:

- Izvještaj o razvoju i zaštiti prava manjinskih naroda i drugih manjinskih nacionalnih zajednica u 2017. godini (sa šest izvještaja o radu i finansijskom poslovanju manjinskih savjeta za 2017. godinu);
- Izvještaj o radu Zaštitnika ljudskih prava i sloboda Crne Gore za 2017. godinu;
- Godišnji izvještaj Nacionalnog mehanizma za prevenciju torture za 2017. godinu;
- Izvještaj o stanju zaštite ličnih podataka i stanju u oblasti pristupa informacijama za 2017. godinu i
- Izvještaj o radu Fonda za zaštitu i ostvarivanje manjinskih prava za 2017. godinu.

Takođe, Odbor je razmotrio Izvještaj o ostvarivanju prava mentalno oboljelih lica lišenih slobode, smještenih u Zavodu za izvršenje krivičnih sankcija, koji je Skupštini Crne Gore dostavio Zaštitnik ljudskih prava i sloboda CG.

Skupština Crne Gore je na predlog Odbora za ljudska prava i slobode tokom 2018. godine i u prvom kvartalu 2019. donijela šest Zaključaka i to:

- 1) Zaključak (u 12 tačaka) povodom razmatranja Izvještaja o ostvarivanju prava mentalno oboljelih lica lišenih slobode, smještenih u Zavodu za izvršenje krivičnih sankcija,
- 2) Zaključak (u 13 tačaka) povodom razmatranja Izvještaja o razvoju i zaštiti prava manjinskih naroda i drugih manjinskih nacionalnih zajednica u 2017. godini,
- 3) Zaključak (u 11 tačaka) povodom razmatranja Izvještaja o radu Zaštitnika ljudskih prava i sloboda Crne Gore u 2017. godini,

- 4) Zaključak (u 12 tačaka) povodom razmatranja Godišnjeg izvještaja Nacionalnog mehanizma za prevenciju torture za 2017. godinu,
- 5) Zaključak (u 10 tačaka) povodom razmatranja Izvještaja o stanju zaštite ličnih podataka i stanju u oblasti pristupa informacijama za 2017. godinu),
- 6) Zaključak (u 8 tačaka) povodom razmatranja Izvještaja o radu Fonda za zaštitu i ostvarivanje manjinskih prava za 2017. godinu.

Odbor je u ovom izvještajnom periodu donio sedam Zaključaka koje je dostavio Kolegijumu Predsjednika Skupštine na upoznavanje i nadležnim organima na realizaciju i to:

- 1) Zaključak (u 15 tačaka) Odbora za ljudska prava i slobode i Odbora za turizam, poljoprivredu, ekologiju i prostorno planiranje sa Konsultativnog saslušanja na temu „Aktivnosti u oblasti obezbjeđivanja pristupačnosti za lica sa invaliditetom u Crnoj Gori”, održanog 28. februara 2018. godine;
- 2) Zaključak (u 15 tačaka) povodom razmatranja Zaključnih zapažanja Komiteta UN za prava djeteta o Kombinovanom drugom i trećem periodičnom izvještaju Crne Gore o primjeni Konvencije Ujedinjenih nacija o pravima djeteta;
- 3) Zaključak (u 12 tačaka) povodom razmatranja Izvještaja Radne grupe za Opšti periodični pregled (UPR), usvojenog nakon pregleda situacije u pogledu ljudskih prava u Crnoj Gori koji je sproveo Savjet UN-a za ljudska prava u okviru Opšteg periodičnog pregleda;
- 4) Zaključak (u 11 tačaka) povodom razmatranja Izvještaj o zaštiti od diskriminacije sa stanovišta djelovanja institucije Zaštitnika ljudskih prava i sloboda Crne Gore za period 1. 01. - 31. 07. 2018. godine;
- 5) Zaključak Odbora (u 8 tačaka) sa Konferencije povodom obilježavanja Međunarodnog dana ljudskih prava na temu „Zaštita podataka o ličnosti u Crnoj Gori- zakonodavstvo i praksa” održane 5. decembra 2018. godine;
- 6) Zaključak (u 11 tačaka) sa Konsultativnog saslušanja predstavnika institucije Zaštitnika ljudskih prava i sloboda Crne Gore, Ministarstva rada i socijalnog staranja, Ministarstva zdravlja, Ministarstva prosvjete, Ministarstva pravde, Ministarstva za ljudska i manjinska prava, Ministarstva finansija i Ministarstva unutrašnjih poslova, na temu „Implementacija Akcionog plana za sprovođenje Strategije za prevenciju i zaštitu djece od nasilja od 2017-2021. godine i aktivnosti preduzete na implementaciji Preporuka iz Izvještaja o evaluaciji sistema za praćenje stanja dječijih prava u Crnoj Gori za period 2014-2017. koji je, na zahtjev UNICEF-a, pripremila Coram International at Coram Children's Legal Centre”, održanog 3. decembra 2018. godine;
- 7) Zaključak (u 11 tačaka) sa Konsultativnog saslušanja predstavnika Ministarstva pravde, Ministarstva unutrašnjih poslova i direktora Zavoda za izvršenje krivičnih sankcija na temu “Stanje u zatvorskom i pritvorskom sistemu Crne Gore”, održanog 24. decembra 2018.

U skladu sa članom 68 Poslovnika Skupštine, takođe u okviru kontrolne uloge Skupštine, Odbor je razmotrio tri akta:

- Zaključna zapažanja Komiteta UN za prava djeteta o Kombinovanom drugom i trećem periodičnom izvještaju Crne Gore o primjeni Konvencije Ujedinjenih nacija o pravima djeteta,
- Izvještaj Radne grupe za Opšti periodični pregled (UPR), usvojen nakon pregleda situacije u pogledu ljudskih prava u Crnoj Gori koji je sproveo Savjet UN-a za ljudska prava u okviru Opšteg periodičnog pregleda i

- Izvještaj o zaštiti od diskriminacije sa stanovišta djelovanja institucije Zaštitnika ljudskih prava i sloboda Crne Gore za period 1.01-31.07.2018. godine.

U protekloj godini održano je Kontrolno saslušanje Koordinatora Koordinacionog odbora za praćenje implementacije Strategije za trajno rješavanje pitanja raseljenih i interno raseljenih lica u Crnoj Gori, sa posebnim osvrtom na oblast Konik 2017-2019, ministra rada i socijalnog staranja Kemala Purišića na temu “Sumiranje rezultata implementacije Strategije za trajno rješavanje pitanja raseljenih i interno-raseljenih lica u Crnoj Gori, sa posebnim osvrtom na oblast Konik”. Odbor je Skupštini Crne Gore podnio Izvještaj sa Kontrolnog saslušanja sa Predlogom zaključka u 11 tačaka koji još nije razmatran na plenumu.

Takođe, održana su tri Konsultativna saslušanja na teme:

- „Aktivnosti u oblasti obezbjeđivanja pristupačnosti za lica sa invaliditetom u Crnoj Gori“,
- „Implementacija Akcionog plana za sprovođenje Strategije za prevenciju i zaštitu djece od nasilja od 2017-2021. godine i aktivnosti preduzete na implementaciji Preporuka iz Izvještaja o evaluaciji sistema za praćenje stanja dječjih prava u Crnoj Gori za period 2014-2017. koji je, na zahtjev UNICEF-a, pripremila Coram International at Coram Children’s Legal Centre” i
- “Stanje u zatvorskom i pritvorskom sistemu Crne Gore”.

Rad Odbora je transparentan. Odbor objavljuje na sajtu Skupštine Plan aktivnosti, godišnji Izvještaj o radu, Izvještaj o radu Odbora za ljudska prava i slobode, kao radnog tijela nadležnog za nadzor nad primjenom i praćenjem poštovanja Etičkog kodeksa poslanika i veoma sadržajne informacije i zapisnike sa sjednica ali i svih aktivnosti ovog radnog tijela. Tokom 2018. i u prvom kvartalu 2019. godine na Sajtu Skupštine je iz nadležnosti ovog Odbora, postavljeno oko 565 stranica teksta.

Kada je riječ o aktivnostima Odbora, Predsjednik Odbora je podsjetio da su u skladu sa Planom aktivnosti za 2018. godinu, predsjednik i članovi Odbora 10. jula 2018. posjetili Dnevni centar za djecu sa smetnjama u razvoju i osobe sa invaliditetom- Sektor B u Nikšiću. U susret Međunarodnom danu ljudskih prava, Odbor je 5. decembra 2018. organizovao Konferenciju na temu „Zaštita podataka o ličnosti u Crnoj Gori- zakonodavstvo i praksa“. U prvom kvartalu 2019. godine, od 19-22. marta realizovana je Studijska posjeta Delegacije Odbora za ljudska prava i slobode Komisiji za peticije, ljudska prava i jednake mogućnosti Državnog zbora i drugim relevantnim institucijama Republike Slovenije koje se bave ljudskim pravima i manjinskom politikom.

Saradnja sa Zaštitnikom ljudskih prava i sloboda Crne Gore nastavljena je i u proteklom periodu. Intenzivna je i saradnja sa NVO sektorom, a 1. novembra 2018. potpisan je Sporazum o saradnji između Odbora za ljudska prava i slobode, Zakonodavnog odbora, Odbora za evropske integracije i Nevladine fondacije „Građanska alijansa“. Saradnja sa međunarodnim organizacijama sa sjedištem u Crnoj Gori takođe je veoma dobra i Odbor u kontinuitetu za svoj rad dobija pohvale od predstavnika međunarodnih organizacija.

Predsjednik Odbora je naglasio da će Odbor za ljudska prava i slobode i u narednom periodu nastaviti sa realizacijom brojnih aktivnosti u procesu evropskih integracija, sve u skladu sa svojom, Poslovnikom Skupštine, definisanom nadležnošću, kao i saradnju sa državnim institucijama, međunarodnim organizacijama, nevladinim sektorom, akademskom zajednicom i medijima, a sve u cilju afirmacije, promocije, poštovanja i zaštite ljudskih prava i sloboda svih građana Crne Gore.

Poslanik Momčilo Martinović je iznio svoja zapažanja o radu Stručne službe Odbora, koja u pripremi sjednica Odbora poslanicima, članovima Odbora, dostavlja i više informacija nego što je potrebno. Pohvalio je takav rad Stručne službe Odbora kojim se članovima Odbora omogućava dobra priprema za rad u Odboru preko blagovremeno dostavljenih, kvalitetnih informacija i stručnih mišljenja o svim aktima koja su predmet razmatranja na sjednicama Odbora. Takva stručna podrška značajno doprinosi u radu članova Odbora, kako na sjednicama Odbora, tako i na plenumu. Informacije postavljene na Sajtu Skupštine sa ovog Odbora mogu da posluže i kao dobar edukativni materijal.

Sa ocjenom poslanika Martinovića saglasili su se i ostali članovi Odbora.

Ocijenjeno je da je Izvještaj o radu Odbora za ljudska prava i slobode u 2018. i prvom kvartalu 2019. godine kvalitetan, sa detaljnim pregledom svih aktivnosti, kako onih utvrđenih Planom aktivnosti za 2018. godinu, tako i dodatnih 28 realizovanih aktivnosti.

Odbor je jednoglasno (sa šest glasova „za“) usvojio Izvještaj o radu Odbora za ljudska prava i slobode u 2018. i prvom kvartalu 2019. godine.

Zaključeno je da se Izvještaj u elektronskoj formi dostavi svim nadležnim institucijama, državnim organima, međunarodnim organizacijama sa sjedištem u Crnoj Gori i nevladinim organizacijama sa kojima Odbor ima kontinuiranu kvalitetnu saradnju.

DRUGA TAČKA- IZVJEŠTAJ O RADU ODBORA ZA LJUDSKA PRAVA I SLOBODE, KAO RADNOG TIJELA NADLEŽNOG ZA NADZOR NAD PRIMJENOM I PRAĆENJEM POŠTOVANJA ETIČKOG KODEKSA POSLANIKA ZA 2018. GODINU

Predsjednik Odbora je saopštio da je Etički kodeks poslanika gotovo neprimjenjiv zbog manjkavosti normi Kodeksa. U 2018. godini Odbor nije imao aktivnosti u ovoj oblasti osim usvajanja Izvještaja o radu Odbora za ljudska prava i slobode, kao radnog tijela nadležnog za nadzor nad primjenom i praćenjem poštovanja Etičkog kodeksa poslanika za 2017. godinu.

Odbor je jednoglasno (sa šest glasova „za“) usvojio Izvještaj o radu Odbora za ljudska prava i slobode, kao radnog tijela nadležnog za nadzor nad primjenom i praćenjem poštovanja Etičkog kodeksa poslanika za 2018. godinu.

Izvještaj će biti dostavljen Kolegijumu Predsjednika Skupštine Crne Gore, na dalji postupak.

TREĆA TAČKA- TEKUĆA PITANJA

U okviru ove tačke dnevnog reda članovi Odbora nijesu imali predloge i teme o kojima bi se vodila rasprava.

Sjednica je završena u 13 sati i 15 minuta.

**ZAPISNIK SAČINILA
SEKRETAR ODBORA**
Slava Burić

PREDSJEDNIK ODBORA
dr Halil Duković